

Tefekkür

Gönderen Kadir Hatipoglu - Ocak 21 2021 11:47:43

Tefekkür;   Tefekkür Nedir?

Arapçada “fikr” mastarından türemiştir. Herhangi bir mesele hakkında düşünme, zihni yorma, derin düşünme ve işin şuuruna varma manalarına gelmektedir. Ragib el-İsfahanî’ye göre, bilinenden ilme varma kuvvetine fikr, bu kuvvetin faaliyetine de tefekkür denir. Filozofların geneline göre tefekkür, karşılaşıştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisidir.

Aristoteles’e göre düşünme, insanı hayvandan ayıran belirgin bir öz niteliktir, aklın bağımsız ve kendine özgü eylemidir.[\[1\]](#) Tefekkür, günahalarını, mahlukatı ve kendini düşünmek Allah teâânın yaratığı şeylerden ibret almaktır. Tefekkür, varlıklara bakarak Allah’i görmektir.

وَفِي كُلِّ

شَيْءٍ لَهُ

آيَةٌ ...

تَدُلُّ

عَلَى

أَنَّهُ

وَاحِد Her şeyde O’nun bir olduğunu gösteren delil vardır. Tefekkürün Bölümeli: Tefekkür, Komple bir düşünme olayıdır. Şu üç şeyin birleşiminden meydana gelir.

1-Tezekkür: Sebepleri, ilkleri düşünmek. Geçmiş, maziyi

düşünmek... Neden sorusunu sorup cevabını düşünmek…

2-Tedebbür: Bu sebebi, ilkeyi, geçmiş, neden sorusunu düşünerek oradan elde ettiğimiz tecrübeyi geleceğe taşımak ve geleceği inşa etmek için bir takım hesaplar yapmak. Tedbir almakta buradan gelir. 3-Taakkul: Geçmişle geleceği birbirine bağlamaya, geçmişten elde ettiğimiz tecrübeyi geleceğe yönelik bir tedbire dönüştürüp ikisi arasında taakkulla bir bağ kurarsınız. İşte bu

üç işleme birden TEFEKKÜR diyoruz. Tefekkürün Önemi:

Rasulullah buyurdular ki: ·   "

تَفَكُّرُ

سَاعَةٍ

خَيْرٌ مِنْ

قِيَامِ

لَيْلَةٍ " “Bir saat

tefekkür, gece ibadetinden daha hayırlıdır.”[\[2\]](#) Ariflerden biri şöyel de:

“Tefekkür, ya Allah'ın âyet ve sanatı hakkında olur ki bundan ma'rifet doğar. Ya azamet ve kudret-i ilâhiyye hakkında olur ki bundan hayat doğar. Yani'met-i ilâhiyye hakkında olur ki bundan muhabbet doğar. Ya da Allah'ın sevap va'dettiği ve ceza ile tehdid ettiği konularda olur ki bundan da tâat arzusu ve ma'siyet korkusu doğar."[\[3\]](#) ***** Hepimiz

hayatın farklı zamanlarında bir şeyler yaparken tefekkürde bulunuruz. Bir iş yapacağımızda,

önce düşünürüz, araştırırız, inceden iğneden ipliğe her detayı düşünürüz. A. Farz Bir İbadettir B. Tekâmülün

Öncüsüdür C. İbadetlerin Özüdür D. Aklın Filtresidir E.

Bilginin Kaynağıdır F. Geleceğin İnsasıdır G. Ahiretin Mutluluk Anahtarıdır. *****

Düşünmemeye yolu seçildiğinde, insanın aklı önemini ve fonksiyonunu yitirir ve insan ile hayvan arasındaki fark ortadan kalkar “Yoksa sen onların gerçekten

dinleyeceğini yahut düşüneceğini mi sanıyorsun? Hayır, onlar hayvanlar gibidirler. Hatta onlar, yolca daha da sapıktırlar!” (Furkan 44) Şüphesiz, Allah katında hayvanların en kötüsü, düşünmeyen sağır ve dilsizlerdir!..” (Enfal 22) Düşünен insanlar önce kendilerini, sonra da düşünmeyenleri yönetirler. Düşünmeyen insanlar ise, her düşünен tarafından yönetilirler. Bunun sonucunda da, ne yazık ki bir çoban tarafından güdülmeye mahkum hale gelirler. Düşünенler için, yaratılan her şeye Allah’ın mucizesini görmeğ ve O’nun büyüklüğünü idrak etmek mümkündür. Düşünmeyenler ise gözlerinin önündeğini bile görmeğten acizdirler; “Göklerde ve yerde nice mucizeler var ki, yanlarından geçerler de dönüp bakmazlar bile.” (Yusuf 105) Kur’an’ın işaret ettiği gibi düşünmek; gönül gözü ile görüp, nefsin isteklerinden bağımsız bir akıl ve mantık ile algılamanın sonucudur. Kur’an bu gerçeği, olağanüstü bir anlatım ile vermektedir; “(Seni yalanlayanlar) hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı? Zira dolaşsalardı elbette düşünecek kalpleri ve işitecek kulakları olurdu. Ama gerçek şu ki, gözler kör olmaz; Iâkin göğüsler içindeki kalpler kör olur.” (Hac 46) “Andolsun, biz cinler ve insanlardan birçoğunu cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onlarla kavramazlar; gözleri vardır, onlarla görmezler; kulakları vardır, onlarla işitmezler. İşte onlar hayvanlar gibidir; hatta daha da şaşkınlıklar. İşte asıl gafiller onlardır.” (A'raf 179) İki kişi Hz. Aîşe’yi ziyaret ettiler ve “Hz. Muhammed’de gördüğünüz etkileyici bir şeyi anlatır misiniz?” diye sordular. Hz. Aîşeöyle dedi; “Rasûlullah bir gece kalktı, abdest aldı, namaz kıydı. Namazda çok ağladı. Öyle ki, secde esnasında yerleri ıslattı, mübarek gözyaşlarıyla… Sonra Hz. Bilal geldi. Onu öyle görünce “Sizin geçmış ve gelecek tüm günahlarınız affedilmişken, sizi ağlatan nedir?” diye sordu. Rasûlullah; أَفَلَا أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا، لَقَدْ نَزَلَتْ عَلَيَّ اَللَّيْلَةَ آيَةٌ، وَيْلٌ لِمَنْ قَرَأَهَا وَلَمْ يَتَفَكَّرْ فِيهَا “Şükreden bir kul olmayayım mı? Bu gece Allah bir ayet indirdi. Bu ayeti okuyup ta üzerinde tefekkürde bulunmayan, düşünmeyen kişilere yazıklar olsun!” dedi ve şu ayeti okudu:[\[4\]](#)

السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ
وَاخْتِلاَفِ
اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ
لَآيَاتٍ
لِأُولِي
الْأَلْبَابِ
“*Ş*u *hesiz*, *g**üm**l**klerin* ve *yerin* *yaratılışında*, *gece* *g**üm**l**n**d**üm**z**üm**n*
peşpeşe *gelışinde*, *akıl sahipleri* *i**c**c**e**dil**in* *ayetler* (*deliller*, *ibretler*) *vardır*.

الَّذِينَ
يَذْكُرُونَ
اللهَ
قِيَامًا
وَقُعُودًا
وَعَلَى
جُنُوبِهِمْ
وَيَتَفَكَّ&#15
85;ُونَفِي
خَلْقِ
السَّمَاوَا&#15
78;ِ
وَاْلأَرْضِ
رَبَّنَامَا
خَلَقْتَ
هَذَا
بَاطِلاً
سُبْحَانَكَ
فَقِنَا
عَذَابَ
النَّارِ Onlar, ayakta dururken,
otururken, yanları *üuml*zerine yatarken (her vakit) Allah’ı anarlar, *g**üm**l**klerin* ve *yerin* *yaratılışı*
hakkında derin derin *d**üm**l**ş**üm**n**üm**rler* (ve *ş**üm**l**yle* derler:) Rabbimiz! Sen bunu
boşuna yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından koru!”

وَمَا
قَدَرُوا
اللهَحَقَّ
قَدْرِهِ… Allah’ı yeterince
b*üm**l**y**üm**l**kl**üm**l**ğ**üm**l**ne* yaraşır şekilde takdir edemediler.” Allah’ı tanımının yolu O’nun sıfatlarını ve yarattıklarını d*üm**l**ş**üm**n**üm**mekten* geri getir. Aksi taktirdem*üm**l**cessime* ve m*üm**l**şebbihe* gibi tarihte d*üm**l**ş**üm**len* bazı hatalara
d*üm**l**ş**üm**l**ş* oluruz. Rasulullah buyurdular ki: “
تُفَكِّرُوا
فِي اللهِ
وَتَفَكَّرُو

08;ا فِي خلْقِ
اللهِ… “Allahüteâlânın
yarattıkları üzerinde düşünün, zati hakkında
düşünmeyin!”[7] Allah’ın azametini tefekkür eden insan;
O’nun büyüklüğü karfasında gafletten kurtulur, imanı kuvvetlenir;
acz, fakt ve kusurlarını anlar, Kur’an-ı Kerim’de Allah Teala, kudretinin dellilerini
göstererek, insanların bunları düşünerek ibret almalarını istemektedir.
Âlemin düzenliliğini, yaratılış gayesini, verilen nimet ve güzellikleri,
dünyanın geçiciliğini, süt veren hayvanlardaki icazı, gece ve
gündüzün dönüşümünü düşünen insan,
Allah Teala’nın sonsuz ihsanlarıyla kullarını nasıl donattığı karşısında, O’nun
büyüklüğünü idrak eder. Tefekkür Sorumluluğu:
TEFEKKÜR EDİLMESİ İSTENEN HUSUSLAR: 1.
Allah’ın Büyüklüğünü Düşünmek:
2.   Kainatı Düşünmek:
·
إِنَّ فِي
خَلْقِ
السَّمَاوَا&#15
78;ِ وَالأَرْضِ
وَاخْتِلاَف&#16
16; اللَّيْلِ
وَالنَّهَار&#16
16; لَآيَاتٍ
لأُولِي
الأَلْبَابِ
Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbirin ardınca gelip
gidişinde aklıselim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır.[8] *****

وَسَخَّرَ
لَكُمُ
اللَّيْلَ
وَالنَّهَار&#16
14; وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ
وَالنُّجُوم&#16
15;
مُسَخَّرَات&#16
12; بِأَمْرِهِ
إِنَّ فِي
ذَلِكَ
لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ
“O, geceyi, gündüzü, güneşि ve ayı sizin hizmetinize verdi.
Bütün yıldızlar da O'nun emri ile sizin hizmetinize verilmiştir. Şüphesiz bunlarda
aklını kullanan bir millet için ibretler vardır.”[9]
Gündüzümüzü aydınlatan, bizleri ısıtan Samanyolu galaksisinde yer

alan 200 milyar gezegen/yıldızdan biri olan gümüşneşi dumlusalı;nelim. Bir dakikalık hızı 720 bin km olup bir gümüşnde 17 milyon 280 bin km alan, nyadan 1 milyar 300 milyon kat büyük olup nyaya uzaklığı 150 milyon km olan bir yıldızı gümüşneşin yez sıcaklığı 6 bin santigrat derecedir. Şimdi gümüşneşin bümyle bir kütule ve sıcaklığı. Dümnyada suyun kaynama noktası 100 santigrat derecede kaynamaktadır. Niçin yaratıldın? Nasıl yaratıldın? Niçin her şey senin istifadene sunuldu? Neden en seccedilkin varlık sensin? Allah niçin peygamber ve kitapları sana undurdu? İnsan, kendi vücudunun ne muazzam bir fabrika ve laboratuvar olduğunu farkında değildir. Hacibuki yalnız nefes alıp vermek bile büyük yorum k bir kimya olayıdır. Havadan alınan oksijen, vcutta yakıldıktan sonra, karbondioksit halinde dışarı çıkarılır. Sindirim sistemi ise sanki bir fabrikadır. Ağızla alınan gıda maddeleri ve içecikler, mide ve bağırsaklarda parçacıklarla alanır &gümüştüm;ldüm;ktken sonra, vcuda faydalı kısmı, ince bağırsaklarda sümü;züm;lerek kana karışmakta ve posası dışarı atılmaktadır.

3.İnsanın Yaratılışı Ve Hakikatini Dümşüm;nemek:
4. Kur'an-ı Kerimi İbret Nazarıyla Okumak
·
#1604;#1614;#1608;#1618;
#1571;#1614;#1606;#1618;#1586;#1614;#1604;#1618;#1606;#1614;#1575;
#1607;#1614;#1584;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1618;#1602;#1615;#1585;#1618;#1570;#1606;#1614;
#1593;#1614;#1604;#1614;#1609; #1580;#1614;#1576;#1614;#1604;#1613;
#1604;#1614;#1585;#1614;#1571;#1614;#1610;#1618;#1578;#1614;#1607;#1615;
#1582;#1614;#1575;#1588;#1616;#1593;#1611;#1575;
#1605;#1615;#1578;#1614;#1589;#1614;#1583;#1616;#1617;#1593;#1611;#1575;
#1605;#1616;#1606;#1618;
#1582;#1614;#1588;#1618;#1610;#1614;#1577;#1616;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1578;#1616;#1604;#1618;#1603;#1614;
#1575;#1604;#1571;#1614;#1605;#1618;#1579;#1614;#1575;#1604;#1615;
#1606;#1614;#1590;#1618;#1585;#1616;#1576;#1615;#1607;#1614;#1575;
#1604;#1616;#1604;#1606;#1617;#1614;#1575;#1587;#1616;
#1604;#1614;#1593;#1614;#1604;#1617;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;
#1610;#1614;#1578;#1614;#1601;#1614;#1603;#1617;#1614;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;
"Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parçacıklar olmuş gümüşlerdir." Bu misalleri insanlara dümşüm;nler diye veriyoruz.
[\[10\]](#)
·
#1603;#1616;#1578;#1614;#1575;#1576;#1612;
#1571;#1614;#1606;#1618;#1586;#1614;#1604;#1618;#1606;#1614;#1575;#1607;#1615;#1573;#1616;#1604;#1614;#1610;#1618;#1603;#1614;
#1605;#1615;#1576;#1614;#1575;#1585;#1614;#1603;#1612;
#1604;#1616;#1610;#1614;#1583;#1617;#1614;#1576;#1617;#1614;#1585;#1615;#1608;#1575;#1570;#1610;#1614;#1575;#1578;#1616;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1604;#1616;#1610;#1614;#1578;#1614;#1584;#1614;#1603;#1617;#1614;#1585;#1614;#1608;#1585;#1614;#1571;#1615;#1608;#1604;#1615;#1608;#1575;#1604;#1571;#1614;#1604;#1618;#1576;#1614;#1575;#1576;#1616;
(Resûlum!) Sana bu mümbarək Kitab'ı, ˆyetlerini

düşünceler ve aklı olanlar olsalar da alsınlar diye indirdik.”[\[11\]](#)
Güzel sesli bir hafız Kur'an okuyordu. Kulağına gelen bu güzel sesen etkilenen Hz. Mevlana da güzelyla dinliyordu. Bu sırada elini ağzına kapayarak esneyen bir adam, Mevlana'nın bu güzeliyle zyaşlarına bir mana veremeyerek sordu:-Efendi Hazretleri niğdinde in ağlıyorsunuz, ağlanacak bir şey mi var ortada? Mevlana esneyen adama anlayacağı dilden cevap verdi:-Güzel sesli hafızlardan gelen Kur'an sesi bana, cennet kapısının iliş sesi gibi geliyor da onun iliş sesi gibi geliyor, dedi. Senin duyduğun ses, cennet kapısının iliş sesi değil kapanış sesi olmalıdır.
Çünkü dedi, aç iliş sesi göz yaşı döktür, kapanış sesi ise uyku getirir...
وَهُمْ
يَصْطَرِخُونَ فِيهَا
رَبَّنَا
أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ
صَالِحًا
غَيْرَ
الَّذِي
كُنَّا
نَعْمَلُ
أَوَلَمْ
نُعَمِّرْكُمْ ممَا
يَتَذَكَّرُ
فِيهِ مَنْ
تَذَكَّرَ
وَجَاءَكُمُ
النَّذِيرُ
فَذُوقُوا
فَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ
نَصِيرٍ “Onlar orada: Rabbimiz! Bizi çıkar, (önce) yaptığımız yerine iyi işler yapalım! diyeferyad ederler. Size düşünecek kimsenin düşünebileceği kadar bir ömür vermedik mi? Size uyarıcı da gelmedi mi? (Niçin inanmadınız?) Şimdi tadın (azabı)! Zalimlerin yardımcısı yoktur.”[\[12\]](#) أَوَلَمْ
يَسِيرُوا
فِي
الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُواكَيَافَفَكَانَ
عَاقِبَةُ
الَّذِينَ
مِنْ

قَبْلِهِمْ
Yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Böyelce kendilerinden öncekilerin
nasıl bir sona uğradıklarını görsünler.
كَانُوا
أَشَدَّ
مِنْهُمْ
قُوَّةًوَأَثَاُوا
الْأَرْضَ
وَعَمَرُوهَا
أَكْثَرَ
مِمَّا
عَمَرُوهَا
وَجَاءَتْهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ Onlar güç bakımından kendilerinden daha
üstün idiler, toprağı alt üst etmişler ve onu, kendilerinin imar ettiğinden daha
çok imar etmişlerdi. Peygamberleri de onlara açık delillerle gelmişti.[\[13\]](#)
·
إِنَّمَا
مَثَلُ
الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا
كَمَاءٍ
أَنْزَلْنَاهُ
ممِنَ
السَّمَاءِ
فَاخْتَلَطَ
بِهِ نَبَاتُ
الأَرْضِ
مِمَّا
يَأْكُلُ
النَّاسُ
وَالأَنْعَامُ
حَتَّى
إِذَا
أَخَذَتِ
الأَرْضُ
زُخْرُفَهَا
وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ
أَهْلُهَا
أَنَّهُمْ
قَادِرُونَ
عَلَيْهَا
أَتَاهَا
أَمْرُنَا

لَيْلاً أَوْ
 نَهَارًا
 فَجَعَلْنَا&#16
07;َا حَصِيدًا
 كَأَنْ لَمْ
 تَغْنَ
 بِالأَمْسِ
 كَذَلِكَ
 نُفَصِّلُ
 الآيَاتِ
 لِقَوْمٍ
 يَتَفَكَّرُ&#16
08;نَ Dünya hayatının durumu, gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki,
insanların ve hayvanların yiyeceklerinden olan yeryüzü bitkileri o su sayesinde
gürleşip birbirine girer. Nihayet yeryüzü zinetini takınıp, (rengeârenk)
süslendiği ve sahipleri de onun üzerinde kudret sahibi olduklarını sandıkları bir sırada,
bir gece veya gündüz ona emrimiz (âfetimiz) gelir de onu sanki dün yerinde
yokmuş gibi kökünden koparılarak biçilmış bir hale getiririz. İşte iyi
düşünecek kavimler için âyetlerimizi böyle açikliyoruz.
Mevlana’dan Bir Kissa: 5.   Geçmiş Toplumların Hayat Hikâyeleri,
7.   Dünya Hayatının Geçiciliği
8.   Dağların, Ovaların, Nehirlerin, Meyvelerin, Bitkilerin,
Hayvanların Var Edilişi, ·
يُنْبِتُ
لَكُمْ بِهِ
الزَّرْعَ
وَالزَّيْتُ&#16
08;نَ
وَالنَّخِيل&#16
14;
وَالأَعْنَا&#15
76;َ وَمِنْ
كُلِّ
الثَّمَرَات&#16
16; إِنَّ فِي
ذَلِكَ
لَآيَةً
لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُ&#16
08;نَ (Allah) su sayesinde sizin için ekinler, zeytinler, hormalar,
üzümler ve diğer meyvelerin hepsinden bitirir. İşte bunlarda düşün en bir
toplum için büyük bir ibret vardır.[\[14\]](#)
أَفَلاَ
يَنْظُرُونَ
إِلَى
الإِبِلِ
كَيْفَ

خُلِقَتْوَإِلَى
السَّمَاءِ
كَيْفَ
رُفِعَتْوَإِلَى
الْجِبَالِ
كَيْفَ
نُصِبَتْوَإِلَى
الالأَرْضِ
كَيْفَ
سُطِحَتْ “(İnsanlar) devenin
nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine,
yeryüzünün nasıl yayıldığına bir bakmazlar mı?” [15] Nimetlerde
Tefekkür “Ekmek Üretiminin Serüveni” Tarladan sofraya ekmek
nasıl gelir: İlk önce tarla sürülür. Sonbahar yağmurlarıyla ıslanıp tohum
ekilecek hale gelir. Tohum ekilir gübrelenir, suyla ve minerallerle birleşerek filizlenir ve
yeşerir. İlkbaharda etrafındaki zararlı otlardan temizleme işlemi yapılır ki iyice gelişip
büyüsün. Başaklar sararıp iyice olgunlaşlığında hasat zamanı gelmiş demektir.
Sonra tarlaya biçerdöver girer. Buğday tohumları ayıklanır, kurutulur.
Öğütülüp un yapılmak üzere fabrikalara gönderilir. Bu unları
fırınlar satın alır. Hamur yapılır pişirilir ekmek olur. Ve soframızın vazgeçilmez baş
öğünü olarak yerini alır. İşte buğdayın ekmeğe dönüşme
serüveni özetle bu şekildedir. Ancak insan emeği ve alın terinin sembolü olan
ekmek bize bir tefekkür penceresi açiyor aslında. Bizim hikayemizi bize anlatıyor.
Tefekkürü Olgunlaştırmanın Yolları: Kur'an üzerinde düşünmek:
Kur'an üzerine düşünmek demek, kalb gözünü onun manaları
üzerine yoğunlaştmak, düşünceyi ve idrâki onu anlamaya ve kavramaya
hasretmektir. Aslında Kur'an'ın indiriliş gâyesi, anlayıp düşünmeden sâdece
okunması değil, aksine manasının düşünülüp anlaşılmasıdır. Nitekim şu
âyetlerde bu konu açikça ifâde edilmektedir:

كِتَابٌ
أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ
مُبَارَكٌ
لِّيَدَّبَّاهِ
وُوا آيَاتِهِ
وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُوا

الْأَلْبَابِ "Bu Kur'an mübârek bir kitaptır. Biz onu sana indirdik ki âyetlerini
düşünler ve akl-ı selîm sahipleri ibret alsınlar." [16] Dünya
emelini bırakıp âhiret ameline sarılmak: Tefekkürü olgunlaştırın,
düşünceyi derinleştirin şeylerden biri de insanı düşünaya aid arzu ve isteklerini
azaltması; bunun yerine ahiret mutluluğu sağlayacak amellere sarılmalıdır.
Kur'anîifâde ile ahirete göre düşünaya hayatı "bir gün" hatta "bir kuşluk

Hz. Ebû Bekir’in evine kadar gelerek: “Ya Ebâ Bekir, ne amel işledin?” diye sordu. &nnbsp;Hz. Ebû Bekir cevaben dedi ki: “Ya Rasûlallah, her şeyim sana feda olsun. Bu gün ben ne bir köle azat ettim, ne bir fakir doyurdum, ne de bir sadaka verdim. Az önce hatırlıma Cenâb-ı Hakk’in azameti geldi. Rabbimin azametini düşündüm.” Ebû Zerr’in nefatından sonra annesine gelip;“Onun ibadetlerinde bize haber ver” diye soruyorlar. Annesi: “Normal bizim gibi ibadetlerini yerine getirirdi.” “Ayrıca farklı ibadetleri var mıydı?” diye sorduklarında; “Günün bir kısmında odanın bir köşesine çekiler, sırtını duvara yaslar, ellerini başına koyar, dakikalarca düşünür, bazen h&iccedil;kırıkları yan odaya kadar gelir beni uyandırırıdı. Onun değişik bir ibadetini soruyorsanız işte bu tefekkür halidir.” Ebu Zerr El-Ğifari’nin Tefekkürü Ömer b. Abdülaziz’in Tefekkürü: ·&nnbsp;&nnbsp;&nnbsp;&nnbsp;&nnbsp;&nnbsp;&nnbsp;#1601;َأَنْذَرْتُكُمْ نَارًاتَلَظَّىلاَيَصْلاَهَاإِلاَّالأَشْقَىالَّذِي كَذَّبَوَتَوَلَّى “(Ey insanlar! İbret almayıorsanız) Alev alev yanan bir ateşle sizi uyardım. O ateşe, ancak yalanlayıp yüz çeviren kötüler girer.” [18] Ömer B. Abdülaziz yatsı namazında bu ayetler okununca düşüp bayılıyor ve sabahlara kadar ayıltamıyorlar. Ayıldığında dilinde bu ayetleri tekrar edip durur. İmam-ı Azam’in Tefekkürü: İmam-ı Azam bir gün yatsı namazından sonra bir ayet okur ve tefekküre dalar. Cemaat camiyi terk edip gider. Sabahleyin müezzin camiye gelince imamı görüp yanında gitdiyor “üstat bugün erken gelmişsiniz” der. İmam ona bakıyor, etrafa bakıyor ve “herkes gitti mi?” diye soruyor. Müezzin “hocam ben sabah namazı için geldim” imamı azam “sabah mı oldu?” diyor. “Ben yatsı namazında bir ayet okumuştum onu düşünüyordum” diye cevap veriyor. İbret Alınacak Mekanlar: İmam Gazali, Müslüman olduğu halde, İslam’a ısinamamış, bazen camiye-cemaate gelse bile, vaziyetinde bir çekingenlik, ürkeklik olan bir adamdan bahseder. Fakat birden bire bu adamda bir değişiklik olur, vaziyeti güzelleşir, camiye, cemaate ısinır, cami için bir ev adamı gibi olur. İmam Gazali, bu işin farkında olunca, adamın hayatını takibe alır, bakar ki adam her gün şu üçyeri (mezarlık, hastane, hapishane) ziyaret etmeyi ihmali etmiyor. Öyle ki, bu adam önce mezarlığa gitdiyor -“Aman Allah’ım! Bakıyorum da sıfır yaşımdan, yüz küsür yaşına kadar, ölen insanlar var mezarlıkta. Ben şu anda ölmüş olabilirdim. İbadet ve istigfar hakkımı kaybetmiş olabilirdim. Ama şimdi hayattayım, sana şükür ya Rabbi. Oradan hastaneye geçer, türlütürlü hastalıklara maruz kalmış kimselerle görüştükçe:“Ya Rabbi, şu anda ben de bir hasta olabilirdim hatta aklımı kaybetmiş olabilirdim o zaman benim halim ne olurdu..demek aklımız sayesinde kazandığımız şeyler senin lütfündur. O halde varlığımızdan dolayı kuruntuya kapılmaya hiç hakkımız yoktur. Oradan hapishaneye gider. “Aman ya Rabbi, bu nefis insana neler yaptırmış. Bunların içinde tek tük masum olanlar varsa da çoğu bir anlık çilginiği yüzünden buraya gelmiş, hürriyetlerini kaybetmiş. Ya Rabbi, sana sonsuz şükürler olsun, şu

anda, ölü, hasta, hapis değilim bundan sonraki hayatımda saniyeler, dakikalar üzerinde titreyecek, hayatı sana kulluk uğrunda harcamaktan başka bir şey düşünmeyeceğim. İşte bu ziyaretler ve bu dualar bu zatın manevi olarak gelişmesine sebep olmuştur. İbadetlerde Tefekkür “Namaz Örneği” Rabbimizin emrettiği günde 5 vakit ve 40 rekât olarak kıldığımız namazımızı bir kez olsun düşünelim ve düşünerek tefekkür ederek yerine getirelim. Önce abdest için ön hazırlıklarımızı yerine getirelim. Ardından efendimizin aldığı gibi güzelce abdest almaya başlayalım. Ancak aldığımız abdestin azalarımızdan akacak damlalarıyla Mevlamızın bizlerin günahlarını da döktüğünü hissederek, organlarımızla günahlardan uzak duracağımıza söz vererek, şuuruna ererek alalım. Sonra namaz kılacağımız yere doğru hareket ederken her adımımızın Mevlaya yakınlasmak adına olduğunu hatırlarken, sağ adımımızla bir sevap elde ederken sol adımımızla da bir günahımızın silindiğini düşünelim. Kiblegaha vardığımızda “kiminle konuşacağız, kimin huzuruna kabul edileceğiz” iyice düşünerek niyetimizi gerçekleştireceğiz. “Ya rabbi! Niyet ettim senin rızan için sabah namazının farzını kılmaya” ama aslında şunu düşünebilmeliyiz: “Allah’ım ben geldim. Günahlarımla kavrulmuş bedenimle, affina mazhar olmaya, geldim. Kulluk bıatımı yenilemeye geldim. Bütün dünyayı ellerimin tersiyle itip kalbi selim ile sana geldim. İhsana ermeye, sana secdeye geldim, halimi arz etmeye geldim. Beni kabul eyle. Bir kez olsun “Kulum bana geldi” de. Ben bu kullağumun şerefini her daim yüregimde hissedeyim. Bu duygularla tekbir alıyoruz ve “Allah’ü Ekber” derken yüregimizde bu coşkuyu hissediyoruz. E’uzü besmele ile gerçek anlamda Allaha sığınıyoruz. Sonra hamdimize başlıyoruz Fatiha suresiyle. Ama anlamak ve anlaşılmak için geldiği halde, kolaylaştırıldığı halde anlamıyoruz ne dediğimizi. Fatihayı okurken ne dediğimizi anlamıyoruz. E’uzü besmele ile kimden kime sığınıyoruz. Zammı surelerle ne söyüyorum. Rüku ve secdelerdeki tesbihatımızda ne diyoruz bilmiyoruz. Anlamadığımız için namazlarda diyar diyar dolaşıyoruz. Her birimizin sırtında yüklerle namaza duruyor, kurtuluşa, kurbiyete eremiyoruz. “Namazı yük olarak görmüyorum”, “namaz benim beratım, huzur kaynağım ve miracımdır” diyerek Allahın huzuruna durmayı Mevlam hepimize nasip etsin. Kıldığımız namaz miracımız olamıyorsa, bizleri günahlardan alıkoyamıyorsa tefekkürsüzlüğümüzdenir. İbn Abbas (RA) şöyle demiştir: “Tefekkür içinde kılanın normal iki rek'at namaz, tefekkürsüz bütün bir geceyi ibadetle geçirmekten daha hayırlıdır!” Tefekkür, insanı bilgili eder. Bilgili olan da amel eder. (Vehb bin Münebbih) Günede 40 Rek'at Namaz Kılıyoruz. Bu 40 rek'atın 17'si farz, 3'ü vâcib, 20'si sünnettir. Bir senede 14.600 rek'at namaz kılıyoruz. Ramazan'da 600 rek'at teravih namazı kılıyoruz. Toplam bir yılda 15.200 rek'at namaz kılmış oluyoruz. Namaz kılan bir mü'min bir günlük namazında neyi ne kadar zikrediyor; hiç düşündünüz mü? Namaz Kılan Bir Mü'min Bir Günede En Az – 15 def'a Euzübillâhimineşseytânirrâcîym diyerek şeytanın şerrinden Allah'a sığınıyor. – 40 def'a Besmele çekiyor. – 40 def'a Fatiha sûresini okuyor. – 80 def'a Rabb'imizin er-Rahman ismini söyüyor. – 80 def'a er-Rahim ismini söyüyor. – 213 def'a Allah-u Ekber diyor. – 120 def'a SübhaneRabb'iye'l-Azim, diyor. – 240 def'a SübhaneRabbiye'l-Âlâ, diyor. – 40 def'a Semi Allahu limen hamideh diyor. – 40 def'a Rabbena ve leke'l-hamd diyor. – 21 def'a Ettahiyyatüyü okuyarak Peygamberimize selâm gönderiyor. – 21 def'a Kelime-i Şehadet'i

sıyları; 26 def'a omuzundaki meleklerle ve yanlarındaki M'slamlı manlara Selâm veriyor. — 15
def'aAllah'ı mmeSalliselâcâvatını okuyor. — 15
def'aAllah'ı mmebâcârikselavatını okuyor. Bu zikrettiklerimiz sadece namazın i'ccedil;inde okunanlardır. Namazdan önce ve sonra okunanlar ve tesbihatlar bu rakamların dışındadır. 60 yıl yaşayıp da kulluğunun gereklerini yerine getiren bir m'min'in yaptıklarını ve s'ulediklerini bu kadar yıl hesabıyla hesaplayın bakalım, ne i'ccedil;ıkacak karşınıza. İşte hakkıyla kılınan Namaz insanı cennete g'ouml;t'uuml;r. Rabbim namazı dosdoğru kılanlardan eylesin... Sonu:: Yaşadığımız her anı fırsat bilerek hayatımızı yeniden g'ouml;zden ge'ccedil;irmeliyiz. Önce kendi ge'ccedil;mişimize, geleceğimize, kendimize doğru, Tefekk'uuml;r seyahatine çıkmaliyiz. Ardından nereden geldiğimize, ni'ccedil;in geldiğimize, bu amacımızı ger'ccedil;ekleştirebileceğimize daha doğrusu rabbimize doğrul tefekk'uuml;r yolculuğuna çıkalım. Kur'an'dan ilham alıp Hz. Muhammed Mustafa'ı rehber ve önder edinip, ilme ve bilgiye sarılıp, tefekk'uuml;r deryasından, akıl havuzundan d'uuml;ş'uuml;nce sermayesinden istifade ederek iman yolculuğuna, ibadet yolculuğuna, hakikat yolculuğuna, insanlık yolculuğuna çıkalım ve Nasibimizi arayalım. Bir Kıssa: Yaşamın anlamını kavramak i'ccedil;in d'uuml;nyayı dolaşmaya çıkan bir gen'ccedil;, gezdiği ülkelerden birinde ünl'uuml; bir bilgeyi ziyarete gitmişti. Gezgin gen'ccedil;, bilgenin yaşadığı evde, t'uuml;m duvarların kitaplarla kaplı olduğunu g'ouml;rd'uuml;. Fakat evi dikkatle g'ouml;zden ge'ccedil;irdikten sonra, yerde bir kilim, duvar dibinde yatak olarak kullanılan bir sedir, ortada ise bir masa ve sandalyeden başka evde hi'ccedil;bir eşyanın olmadığını g'ouml;rd'uuml; ve merakla sordu: "Neden hi'ccedil; eşyanız yok?" dedi. "Koltuklarınız, kanepeleriniz, b'uuml;feleriniz.... Onlar nerede?" Bilge, bu soruya karşılık olarak kendi bir soru sordu gezgin gence; "Senin de yalnızca, sırtında taşıdığını k'uuml;çük bir çantan var, yavrum" dedi. "Peki, senin eşyaların nerede?" Gezgin gen'ccedil;, kendini savunurcasına yanıtladı bu soruyu: "Ama g'ouml;r'uuml;yorsunuz.... Ben yolcuyum." Ünl'uuml; bilge, hak vericesine g'uuml;ld'uuml;: "Ben de öyle, yavrum" dedi. "Ben de öyle...."

[1] Aristo, Metafizik. [2]Şuabu'ı-Beyan, X, 253 vd. [4] İbnHibban. [5] Al-i İmrân, 190-191. [6]Z'uuml;mer, 67. [7]Hilyet'uuml;’ı-Evliya. [8] Al-i İmrân, 190. [9]Nahl, 12. [10]Haşr, 21. [11] Sad, 29. [12]Fatır, 37. [13] Rum, 9. [14]Nahl, 11. [15]Çaşıye, 17-20. [16] Sad, 29. [17] Yunus, 45. [18]Leyl, 14-16.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)